

AE-116

April-2019

B.A., Sem.-II

EC-II (112) : Geography (Physical Geography – Climatology and Oceanography)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ / નકશો દોરો.

1. (a) પવનની વ્યાખ્યા જણાવી, પવનના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 14

અથવા

વાતાવરણનું દબાણ એટલે શું ? વાતાવરણના દબાણ પર અસર કરનારાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.

- (b) બહુવિકલ્પી પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર) 4

(1) નીચેમાંથી કઈ વાયુનું પ્રમાણ પૃથ્વી સપાટીથી આશરે 20 થી 40 કિ.મી. ઊંચાઈનાં વધુ જોવા મળે છે ?

- (a) જેટ (b) ઓઝોન (c) નાઈટ્રોજન

(2) સમુદ્રની સરેરાશ સપાટીએ હવાનું દબાણ કેટલા મિલિબાર હોય છે ?

- (a) 1013.2 (b) 13.2 (c) 1113.2

(3) વાતાવરણમાં આર્ગોન વાયુનું કેટલું પ્રમાણ છે ?

- (a) 00.03% (b) 00.93% (c) 00.39%

(4) ઉત્તર ગોળાર્ધમાં પ્રતિ વ્યાપારી પવનો કઈ દિશામાંથી વાય છે ?

- (a) અગ્નિ (b) વાયવ્ય (c) નૈઋત્ય

(5) વાતાવરણનો સૌથી ભારે વાયુ કયો છે ?

- (a) ઓક્સિજન (b) કાર્બન ડાયોક્સાઈડ (c) નાઈટ્રોજન

2. (a) પૃથ્વી સપાટી પર તાપમાન ક્ષિતિજ સત્રાંતર વિતરણ પર અસર કરતા પરિબલો સમજાવો. 14

અથવા

વૃષ્ટિનાં વિવિધ સ્વરૂપો વિગતે ચર્ચો.

- (b) ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4
- (1) ઊંચાઈના વાદળો મોટે ભાગે _____ નાં બનેલાં હોય છે.
 (a) ધૂળનાં રજકણો (b) સૂક્ષ્મ કિરણો (c) અતિશય ભેજ
- (2) _____ પ્રક્રિયા દ્વારા હવામાં રહેલો ભેજ એ પ્રવાહી જળ સ્વરૂપ ધારણ કરે છે.
 (a) ઉષ્ણતાનયન (b) ઉષ્ણતાવહન (c) ઘનીભવન
- (3) વિષુવવૃત્તના પ્રદેશમાં _____ વરસાદ પડે છે.
 (a) ભૂપૃષ્ઠનો (b) ઉષ્ણતાનયનનો (c) વંટોળનો
- (4) પર્વતની _____ બાજુએ વધુ વરસાદ પડે છે.
 (a) વાતાભિમુખ (b) વાતાવિમુખ (c) વર્ષા છાયાના પ્રદેશમાં
- (5) નકશામાં એક સરખું તાપમાન દર્શાવતી રેખાઓને _____ રેખા કહે છે.
 (a) આઈસોબાટ (b) આઈસોથર્મ (c) કંટોર

3. (a) સમુદ્રતળ ભૂપૃષ્ઠ આકૃતિ સાથે સમજાવો. 14

અથવા

સમુદ્ર વિજ્ઞાન અને ભૂગોળ વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.

- (b) ખરા-ખોટા જણાવો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) આર્કટિક મહાસાગર ઉત્તર ધ્રુવ પર સ્થિત છે.
 (2) એટલાન્ટિક મહાસાગરનો આકાર અંગ્રેજી અક્ષર 'S' જેવો નથી.
 (3) 'મિયાન્ડર' ભૂમિસ્વરૂપ સમુદ્રતળ સાથે સંબંધિત છે.
 (4) ભારતના આંદામાન ટાપૂની ઊંડાઈ સૌથી વધારે છે.

4. (a) ભરતી અને ઓટ એટલે શું ? તેની ઉત્પત્તિ માટેના જવાબદાર બળોની વિગતે ચર્ચા કરો. 14

અથવા

“સમુદ્રોનું એક સંસાધન તરીકે” મહત્ત્વ સમજાવો.

- (b) એક વાક્યમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) કોઈપણ ત્રણ મુખ્ય સમુદ્રી ધારાઓના નામ લખો.
 (2) ભરતી એટલે શું ?
 (3) સામાન્ય રીતે એક દિવસ દરમિયાન કેટલીવાર ભરતી અને ઓટ આવે છે ?
 (4) સમુદ્રમાં સૌથી વધુ ભરતી ક્યારે અનુભવાય છે ?

Seat No. : _____

AE-116

April-2019

B.A., Sem.-II

EC-II (112) : Geography (Physical Geography – Climatology and Oceanography)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : Draw neat diagram/maps whenever necessary.

1. (A) Write definition of wind and explain the types of wind. 14

OR

What is atmospheric pressure ? Explain the factors affecting to the atmospheric pressure.

- (B) Answer of any **four** MCQs : 4

- (1) Which of the following wind percentage is more than 20 to 40 km height of earth's surface ?

(a) Jet (b) Ozone (c) Nitrogen

- (2) How much pressure in Millibar on mean sea level ?

(a) 1013.2 (b) 13.2 (c) 1113.2

- (3) How much percent of 'Argon' gas in atmosphere ?

(a) 00.03% (b) 00.93% (c) 00.39%

- (4) Which direction flow westerlies in Northern hemisphere ?

(a) South-East (b) North-West (c) South-West

- (5) Which is heaviest gas of atmosphere ?

(a) Oxygen (b) Carbon dioxide (c) Nitrogen

2. (A) Explain the factors affecting of Horizontal temperature distribution on Earth Surface. 14

OR

Describe the various forms of Precipitation in detail.

- (B) Fill in the blanks : (Any **four**) 4
- (1) High clouds is mostly made of _____.
- (a) Dust particles (b) Enable fays (c) Extreme Humidity
- (2) With _____ process, the humidity of air, converted into the liquid form of water.
- (a) conventional (b) conduction (c) condensation
- (3) _____ types of rain fall in equatorial region.
- (a) Geographic rain (b) Conventional rain (c) Cyclonic rain
- (4) _____ side of the mountain fall more rainfall.
- (a) Wind ward side (b) Lee ward side (c) Rain shadow side
- (5) The line showing equal temperature in the map are known as _____.
- (a) Isobars (b) Isotherms (c) Contour

3. (A) Explain relief features of the sea surface with suitable diagram. 14

OR

Explain relationship between Oceanography and Geography.

- (B) **True-False** : (any **Three**) 3
- (1) Arctic Ocean is located at North Pole.
- (2) Atlantic Ocean shape is not like to English alphabet 'S'.
- (3) 'Meander' landform is related to ocean relief.
- (4) The 'Andaman' trench is deepest Island in India.

4. (A) What is Tide and Ebb ? Discuss the force responsible for it's origin. 14

OR

"The sea as Resource", explain it's importance.

- (B) Answer of any **three** questions briefly : 3
- (1) Write any two name of major ocean currents.
- (2) What is Ebb ?
- (3) In a day how many times tide and ebb rise and fall in ocean ?
- (4) When felt highest tide in the ocean ?
-